

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Criuleni (judecător: Sergiu Caraman)
Dosarul nr. 2r-1321/22 (2-22052102-02-2r-29042022)

DECIZIE

20 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Guzun
Victoria Sîrbu și Virgiliu Buhnaci

Examinând, fără participarea părților, recursul declarat de *****, împotriva încheierii Judecătoriei Criuleni, sediul Criuleni din 21 aprilie 2022, emisă în cauza civilă la cererea *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Consiliului raional Criuleni, privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei:

La data de 22 martie 2022, petiționara *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Consiliului raional Criuleni, s-a adresat în instanță cu cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară, tutela, în privința *****, pe un termen de 10 ani și desemnarea ei în calitate de tutore a persoanei.

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Criuleni din 28 martie 2022, nu s-a dat curs cererii și s-a comunicat petiționarea ***** despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în original, precum și a raportului de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul primirii încheierii.

S-a explicat petiționarei că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Criuleni din 21 aprilie 2022, acțiunea a fost restituită în temeiul art. 171 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Exercitarea căii de atac:

La 05 mai 2022, *****, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Criuleni, sediul Criuleni din 21 aprilie 2022.

Termenul de declarare a recursului:

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul constată că recursul a fost depus cu respectarea termenului de contestare.

Argumentele recurentului:

În motivarea recursului, ***** a exprimat dezacordul cu încheierea primei instanțe considerând-o neîntemeiată și pasibil de a fi casată.

Indică recurenta că judecătorul a interpretat extensiv defavorabil prevederile art.303 din Cod de procedură civilă, fapt prin care a încălcat dreptul său de acces la justiție. Menționează că, reieșind din practica judiciară constantă stabilită de către instanțele judecătorești, potrivit căreia, pentru cererile în procedura privind măsurile de ocrotire, nu se achită taxa de stat.

Cât privește necesitatea prezentării raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică indică, că din actele anexate la cererea de instituire a măsurii de ocrotire, rezultă că Olga Corcimari are dizabilitate infantilă (adică din copilărie) și respectiv, periodic a fost supusă expertizării. Iar în tot acest timp a fost la întreținerea *****. Indică Corcimari Tamara că costul expertizei este de aproximativ 2000 lei, plus cheltuielile de transport, însă ea nu dispune de acești bani, deoarece are o pensie de 1400 lei. Totodată menționează că conform art. 304 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea participanților, poate ordona efectuarea expertizei psihiatrice a persoanei fizice.

Solicită admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe din 21 aprilie 2022, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Aprecierea instanței de recurs:

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată;

Analizând argumentele recursului, prin prisma actelor cauzei și circumstanțelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs este întemeiată și urmează a fi admisă, din considerentele expuse în continuare.

În acord cu art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Potrivit art. 166 alin. (1) din Codul de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

Colegiul relevă că, până la intentarea acțiunii civile, urmează a fi verificat faptul corespunderii cererii de chemare în judecată condițiilor de formă și conținut, stabilite la art. 166 și 167 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.171 al.(1) CPC, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.1) lit. a), b) , c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele cauzei rezultă că, petiționara *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Consiliului raional Criuleni, s-a adresat în instanță cu cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară, tutela, în privința *****, pe un termen de 10 ani și desemnarea ei în calitate de tutore a persoanei.

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Criuleni din 28 martie 2022, nu s-a dat curs cererii și s-a comunicat petiționarea ***** despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în original, precum și a raportului de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul primirii prezentei Încheieri, explicându-i-se în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Ulterior, constatând că reclamanta nu s-a conformat indicațiilor stabilite în încheierea din 28 martie 2022 și nu a înlăturat neajunsurile, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 aprilie 2022, cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară a fost restituită, în temeiul art. 171 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Colegiul consideră că, prima instanță eronat nu a dat curs cererii și ulterior a restituit-o, invocând necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și a raportului de expertiză extrajudiciară.

Astfel, potrivit art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Distinct, în art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă, legiuitorul a prevăzut cazurile în care reclamantul este scutit de plata taxei de stat. Totodată această listă nu este exhaustivă, or, în alin. 2 același articol, legiuitorul a indicat că, pot fi stabilite prin lege și alte cazuri de scutire a părților de plata taxei de stat.

Aici se reține că, art. 303 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că, petiționarul este scutit de plata cheltuielilor aferente procesului privind măsura de ocrotire.

Astfel, coroborînd prevederile legale citate supra, Colegiul conchide că la caz, petiționara prin lege este scutită de plata taxei de stat pentru depunerea cererii.

Cât privește necesitatea prezentării raportului de expertiză extrajudiciară, Colegiul relevă că, într-adevăr art. 307 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevede că, la cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii.

Însă, art. 304 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea participanților, în pregătirea cauzei către dezbateri judiciare, poate ordona efectuarea expertizei psihiatrice a persoanei fizice.

La caz, prin cererea din 08 aprilie 2022 prin care s-a solicitat punerea pe rol a cauzei, petiționara ***** a explicat că fiica Corcimari Olga are dizabilitate infantilă și periodic este supusă expertizării. Totodată a indicat că este în imposibilitate de a achita costul unei expertize extrajudiciare, solicitînd dispunerea efectuării expertizei judiciare psihiatrice.

În asemenea circumstanțe, Colegiul conchide că prima instanță, urma să facă uz de prevederile art. 304 alin. (1) din Codul de procedură civilă și în pregătirea cauzei către dezbateri judiciare să dispună efectuarea expertizei psihiatrice.

De altfel, instanța de recurs, conchide că termenul acordat de instanța de fond pentru înlăturarea neajunsurilor nu poate fi considerat drept unul rezonabil, în coraport cu omisiunile stabilite de către instanța de judecată la etapa primirii cererii în procedură și respectiv care urmau a fi înlăturate.

Deci, Colegiul civil reține că în speță, restituirea cererii ***** , fiind lipsită de suport juridic, îngrădește accesul liber la justiție garantat de art.20 din Constituție și este contrară art.6 CEDO, care asigură dreptul la un proces echitabil,

or art. 6 CEDO conferă oricărei persoane dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către instanța independentă și imparțială instituită de lege.

Așadar, instanța de recurs reiterează convingerea că, admiterea recursului, casarea încheierii și trimiterea cauzei la rejudecare la etapa de primire a cererii de chemare în judecată, este unicul remediu legal pentru astfel de omisiuni de procedură civilă.

Reieșind din cele constatate, Colegiul conchide că, încheierea primei instanțe urmează a fi casată, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, în același complet de judecată, la etapa de primire a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 424 alin. (1), art. 426 alin. (3), art. 427 lit. b), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DECIDE :

Se admite recursul declarat de *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Criuleni din 21 aprilie 2022, emisă în cauza civilă la cererea *****, persoană interesată Autoritatea Tutelară a Consiliului raional Criuleni, privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară, cu remiterea cauzei în aceeași instanță, la faza de primire a cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul
Guzun

Maria

Judecătorii
Sîrbu

Victoria

Virgiliu
Buhnaci